

Pokyny pre obyvateľstvo v prípade ohrozenia

Zväz civilnej ochrany obyvateľstva Východ

(Metodická pomôcka , počet strán 21)

Ak je ohrozený život, zdravie alebo národná bezpečnosť obyvateľstva , štát informuje občanov priamo čo najrýchlejšie a najrozsiahlejšie. Toto sa nazýva varovanie obyvateľstva v prípade vzniku mimoriadnej udalosti . V takejto situácii štát, obec používa systém varovania s upozornením na ohrozenie sirénami a hovorenou informáciou s pokynmi ako sa správať. Aby ste boli pripravení rýchlo reagovať na upozornenia na ohrozenie života zdravia a majetku , stojí za to oboznámiť sa s pokynmi, ako sa správať v krízovej situácii.

Štát , miestna samospráva, vždy posiela upozornenie na ohrozenie života, zdravia a majetku cez niekoľko kanálov, pretože najrýchlejšie upozorňovacie kanály (napr. sirény) vždy obsahujú najmenej informácií. Týmto spôsobom je zabezpečené šírenie informácií aj v situáciách, keď krízový informačný kanál nemusí fungovať z technických dôvodov. V prípade núdzového upozornenia je zabezpečené vysielanie televízie rozhlasu, mobilnými operátormi miestnymi informačnými prostriedkami. Sirény sa spúšťajú len v extrémnych prípadoch, keď hrozí naliehavé a bezprostredné ohrozenie života, zdravia a majetku .

SMS správy založené na ohrozených oblastiach a územia

Odoslanie SMS správy o nebezpečnej oblasti obyvateľom zvyčajne organizuje orgán, ktorý udalosť rieši. Napríklad budete informovaní o požiari, ktorý spôsobuje šírenie toxických plynov, a v prípade náhleho útoku vás o tom informuje Civilná ochrana , Policajný zbor . SMS správy sa posielajú iba vo veľkých alebo extrémnych prípadoch, keď hrozí bezprostredné ohrozenie životov ľudí. Správu operátor na základe príkazu krízového štábu kraja . Správa vždy začína názvom inštitúcie, ktorá správu posiela (napríklad: Civilná ochrana, Bezpečnostná rada okresu, krízový štáb obce). Správa zohľadňuje jazykové preferencie používateľa, ktoré si môžete nastaviť na samoobslužnom portáli alebo webovej stránke svojho mobilného operátora.

Sieť elektronických sirén

Sirény spúšťa štát, samospráva , len v extrémnych prípadoch, keď existuje bezprostredné a vonkajšie ohrozenie Vášho života (napríklad vážne nehody s nebezpečnými chemikáliami alebo vojenská hrozba). Sieť sirén sa nachádza v okresoch s obcami a pokrýva odhadom 70 % obyvateľov Slovenska .

**Zvuk sirény (kolísavý tón) nesie informáciu „ Všeobecné ohrozenie „ alebo „Ohrozenie vodou“
Rozoznávame 2 varovné signály civilnej ochrany a spoločný signál „koniec ohrozenia“:**

Varovný signál VŠEOBECNÉ OHROZENIE

sa vyhlasuje dvojminútovým kolísavým tónom sirén a následne je doplnený slovnou – hovorenou informáciou o podrobnostiach a charaktere ohrozenia. Počas vojnového stavu a počas vojny sa ním vyhlasuje aj ohrozenie v prípade možného vzdušného napadnutia územia štátu.

Varovný signál OHROZENIE VODOU

sa vyhlasuje šesťminútovým stálym tónom sirén a následne je doplnený slovnou informáciou.

Signál KONIEC OHROZENIA

dvojminútový stály tón sirén bez opakovania.

Čo robiť, ak dostanete upozornenie na ohrozenie mimoriadnou udalosťou alebo vyhlásenie o mimoriadnej situácie ?

KEĎ ZAZNIE VAROVNÝ SIGNÁL SIRÉNY

1. pri pobyte v budove

Zostaňte vo vnútri, prípadne sa ukryte v úkryte (ak je dostupný),
vytvorte izolovaný uzavretý priestor – uzavrite a utesnite okná, dvere, vetráky, odstavte klimatizáciu,
pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela,
zapnite rozhlas, televíziu a sledujte vysielanie,
riadte sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,
pripravte si evakuačnú batožinu,
telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky,
poskytnite pomoc chorým, postihnutým osobám, osobám neschopným pohybu, starším osobám,
postarajte sa o deti bez dozoru,
zachovávajte rozvahu a pokoj,
budovu opustíte len na pokyn.

2. pri pobyte mimo budovu

Zachovajte rozvahu, zorientujte sa podľa situácie a rozhodnite sa pre opustenie priestoru ohrozeného nebezpečnou chemickou látkou,
vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy;
ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte úkrytie v budovách
a postupujte ako pri pobyte v budove

Berte každú hrozbu mimoriadne vážne.

Ak počujete sirény, okamžite sa schovajte v najbližšej vnútornej miestnosti a potom hľadajte ďalšie informácie. Spolu so aktiváciou sirén informácie vždy prichádzajú cez ďalšie kanály upozornení civilnej ochrany obyvateľstva .

Po počiatočnom oznámení o ohrození života a zdravia, majetku budú podrobnejšie informácie poskytované prostredníctvom oficiálnych krízových kanálov štátu (obcí):

V krízovej situácii štát (obec) odovzdáva informácie aj na svojich oficiálnych sociálnych sieťach.

Ak žijete alebo pracujete v blízkosti spoločnosti, ktorá používa nebezpečné chemikálie, vedzte, že systém upozorňovania na nebezpečenstvo sa používa aj v prípade havárie s nebezpečnými prevádzkami a spoločnosťami.

Viac informácií o hlásení nebezpečenstiev nájdete v sekcii - Upozornenie na nebezpečenstvá.

Obrázky : Varovanie obyvateľstva a vyznamenanie osôb

Čo robiť o robíť, ak uvidíte podozrivý nízko letiaci prostriedok - dron?

Uistite sa, že ste v bezpečí! Aj keď si nie ste istí, čo to je, a neexistujú oficiálne informácie, musíte posúdiť nebezpečenstvo a konať opatrne v prípade podozrivého lietajúceho objektu.

Okamžite informujte linku tiesňového volania na číslo 112.

Podozrivý lietajúci objekt môžete tiež nahlásiť ozbrojeným silám a policajnému oddeleniu prostredníctvom mobilnej aplikácie .

Ak počujete sirény, alebo ste dostali príkaz starostu obce , primátora mesta na ukrytie , urobte to okamžite! Zostaňte na bezpečnom mieste (najlepšie v miestnosti so silnými stenami, mimo dverí a okien), kým nedostanete upozornenie, že nebezpečenstvo pominulo. Pre viac informácií navštívte prosím webovú stránku MV SR .

Čo robiť, ak nájdete podozrivý dron?

Nepribližuj sa k nemu! Správajte sa rovnako ako pri hľadaní výbušného zariadenia – akýkoľvek neznámy predmet môže byť nebezpečný s časovým iniciátorom alebo na diaľku .

Okamžite informujte tiesňovú linku na číslo 112.

Vzdialte sa od objektu, aby ste si zabezpečili svoje životy a zdravie a zároveň varujte ľudí v okolí. Nedovoľte nikomu priblížiť sa k nájdenému predmetu. Nezverejňujte polohu predmetu na sociálnych sieťach – tým zabránite zhromaždeniu zvedavých ľudí na mieste činu a znížite nebezpečenstvo pre ostatných.

Útočný dron

Ak nájdete havarovaný dron

Ak nájdete kúsok dronu alebo celý dron, ktorý havaroval, nepribližujte sa k nemu ani sa ho nedotýkajte. Môže obsahovať výbušné časti. Zavolajte okamžite na 112 a uveďte najpresnejšiu polohu seba a nájdených predmetov.

Držte sa ďalej od havarovaného dronu, nefotografujte ani nezdieľajte informácie na sociálnych sieťach.

Čo robiť, ak počujete zvuk útočného dronu?

Ak počujete zvuk skútra alebo mopeda na oblohe, ale v tme nič nevidíte, je veľmi pravdepodobné, že ide o útočný dron. Shadow, okamžite zavolaj na 112 a nahlás jej polohu a čo najviac detailov, ktoré počuješ alebo vidíš.

Ukrytie obyvateľstva

Ukrytie obyvateľstva je nevyhnutné v situáciách, kde hrozí rýchle a priame ohrozenie vášho života a zdravia. Môže ísť o vážnu nehodu s nebezpečnými chemikáliami, výbuch, vojenský útok, alebo inú

neočakávanú situáciu. Účelom úkrytu je chrániť sa pred rázovou vlnou, dymom z ohňa, lietajúcimi predmetmi, alebo úlomkami a iným bezprostredným nebezpečenstvom. Najlepšie miesto na ukrytie je najbližšia miestnosť so silnými stenami, kde sa môžete vyhnúť oknám. V nebezpečnej situácii je rýchlosť najdôležitejšia, preto musíte využiť možnosti, ktoré sú práve k dispozícii.

Čo sa stane, ak sa ukrývam ?

Zostaňte v úkryte, kým už nebude žiadne nebezpečenstvo. Dostanete SMS upozornenie prostredníctvom systému 112 tiesňového volania na upozornenie na hrozby.

Majte na pamäti, že provizorné úkryty a UBS (úkryty budované svojpomocne /UBS/ sú určené na dočasné použitie. Poskytujú len základnú ochranu proti účinkom výbuchu.)

V situácii vojny zostávajú ľudia v úkrytoch budovaných svojpomocne maximálne 12 hodín a v odolných úkrytoch od 24 hodín po tri dni. V UBS môže tam byť veľa ľudí, málo priestoru a nemusia byť žiadne známe podmienky (ako teplo, svetlo, kuchynské zariadenia, toalety).

Ak je budova zasiahnutá a už nie je bezpečné sa tam skrývať, opustite budovu. Ak je to potrebné, použite núdzový východ a nájdite nové bezpečné miesto.

Ak opustíte úkryt po tom, čo nebezpečenstvo pominulo, zhodnoťte okolie. Nedotýkajte sa výbušných zariadení (vybuchnutých alebo nevybuchnutých) ani neznámych predmetov. Nahláste ich na číslo 112. Ak je to potrebné, pomáhajte ľuďom v núdzi, poskytujte prvú pomoc.

Ak je v UBS úkryte budovanom a upravenom svojpomocne problém alebo požiar, volajte:

112 - sanitka, záchrana, polícia

Ako a kde by som sa mal ukryť ?

Obec , Vám udelí príkaz na ukrytie pri bezprostrednom nebezpečenstve prostredníctvom rôznych kanálov upozorňovania na hrozby a cez rozhlas a médiá. Ak počujete sirény, dostanete SMS alarm, počujete alebo vidíte rakety či podozrivé drony, okamžite sa ukryte – kdekoľvek ste! Viac informácií o situácii hľadajte až vtedy, keď si budete istí svojou bezpečnosťou.

Ak je dieťa v materskej škole alebo v základnej škole, alebo blízka osoba v domove dôchodcov, je v starostlivosti personálu, tam a nie je potrebné ho privádzať domov. Vzdelávacie alebo sociálne inštitúcie, nemocnice a ďalšie organizácie, objekty, musia zabezpečiť bezpečnosť svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti .

Ukrytie v domácnostiach v bytových rodinných domoch

Keď ste doma, ukryte sa tam. Presuňte sa na najnižšie poschodie, do miestnosti s pevnými stenami a ďalej od okien (napríklad do pivnice alebo schodiska). Použite takzvané "pravidlo dvoch stien", teda snažte sa nájsť miesto, kde sú medzi vami a vonkajším vzduchom aspoň dve steny.

Ukrytie v kancelárii , ukrývanie sa na pracovisku , škole alebo inej verejnej budove

Ak ste v momente nebezpečenstva vo verejných budovách (napr. obchody, školy, knižnice, železničné a autobusové stanice, tržnice, podzemné a nadzemné parkoviská), presuňte sa s ostatnými na najnižšie poschodie, do priestorov a miestností so silnými stenami, ďalej od okien alebo sklenených stien (napr. pivnica alebo schodisko, sklad). Použite takzvané "pravidlo dvoch stien", teda skúste nájsť miestnosť, kde sú medzi vami a vonkajším vzduchom aspoň dve steny. Ak je to potrebné, pomáhajte ostatným.

Ukrytie sa na ulici, otvorenom priestranstve

Ak ste na mestskej ulici, nájdite najbližšiu budovu a v nej vnútornú miestnosť s pevnými stenami, na najnižšom možnom poschodí, ďalej od okien a sklenených stien. Ak nie je možné nikam vstúpiť, nájdite miesto, kde ste obklopení múrmi alebo inými prekážkami, dokonca priekopou alebo priehlbínou, aspoň na jednej strane. V najhoršom prípade si ľahnite a chráňte si hlavu rukami. Ak hrozí riziko výbuchu, zakryte si uši rukami a otvorte ústa. To vás ochráni pred rázovou vlnou.

Verejný úkryt môže byť za normálnych okolností zatvorený. Takéto úkryty sa otvárajú len v prípade hrozby vojny. V situácii vojny sa tam môžete ukryť, ak sa náhodou ocitnete v ich blízkosti v núdzovej situácii.

Úkryt vo vozidle alebo v verejnej doprave

Pri používaní vozidla, alebo verejnej dopravy na diaľniciach nájdite najbližšiu prírodnú prekážku a zaparkujte tam auto pre prípad nebezpečenstva (napr. les, násypy). Pri jazde po mestských uliciach zaparkujte auto blízko budovy a ukryte sa vnútri. Nenechávajte auto zaparkované uprostred cesty, aby neprekážalo záchranným vozidlám.

Ukrytie v prírode

Keď ste v prírode, hľadajte prírodnú bariéru (napríklad priekopu, násyp, hustejší les) a schovajte sa za ňu. Nezostávajte na otvorenom priestranstve! Ak sa nemáte kde schovať, nájdite miesto, kde vás aspoň na jednej strane obklopí prekážka, ľahnite si a chráňte si hlavu rukami. Ak hrozí riziko výbuchu, zakryte si uši rukami a otvorte ústa. To vás ochráni pred rázovou vlnou.

Úkryt v prípade znečistenia ovzdušia

Ak hrozí riziko znečistenia ovzdušia vonku (napr. chemický oblak, dym z požiaru), zatvorte všetky okná a dvere vo vnútri a vypnite vetranie.

Pri ukrytí zohľadnite možné nebezpečenstvá v okolí, ako sú palivové nádrže a nádrže na benzín, veľké silá, – to má priamy vplyv na bezpečnosť ľudí v budove.

Výpadok elektriny

Premýšľajte o dôsledkoch výpadkov elektriny vo Vašom dome a o tom, ako ich zmierniť. Napríklad, aké zariadenia závisia od elektriny: lampy, sporák, chladnička, práčka, , plynový kotol na elektrický prúd, televízor a rádio, nabíjanie telefónov a iné zariadenia. Čipy a brány vchodových dverí môžu fungovať len s elektrinou. V mnohých domácnostiach závisí od elektriny vodárenské zariadenie, odvodňovanie vody a kanalizácie. Počas dlhšieho výpadku elektriny môžu byť obchody, lekárne a čerpacie stanice zatvorené. Preto sa uistite, že máte doma všetko, čo potrebujete, aby ste to zvládli sami aspoň týždeň. Nenechávajte prípravu na poslednú chvíľu – zásobte sa nevyhnutnými vecami už dnes!

Čo robiť v prípade výpadku elektriny?

*Vypnite elektrické spotrebiče.

*Ak vás prevádzkovateľ siete neupozornil na výpadok elektriny, oznámte to svojmu poskytovateľovi elektrickej siete (pozrite si čísla pomoci).

*Používajte alternatívne riešenia na vykurovanie domácnosti, získanie vody, prípravu jedla a získavanie informácií. Elektrocentrály na naftu a benzín , veterné ružice, solárne zdroje. Aby ste

zostali v teple, buďte v jednej miestnosti s viacerými ľuďmi, ak je to možné a majte dvere a okná zatvorené.

*Vyhýbajte sa častému otváraniu chladničky a mrazničky, aby jedlo udržalo dlhšie.

*Používajte zariadenia na batérie, vrátane telefónu, striedmo a len v nevyhnutných prípadoch.

*Vypnite aplikácie, ktoré vyžadujú veľa energie na telefóne.

*Alternatívne zdroje energie (elektrocentrála, alternátor, batérie, solárne zdroje a prostriedky, ručné mechanické, kľukové batérie) používajte šetrne a len vtedy, keď je to absolútne nevyhnutné. To predĺži ich pracovné hodiny.

*Ak sa doma v prípade výpadku elektriny nedokážete bezpečne vysporiadať, kontaktujte miestnu samosprávu o pomoc.

Komunikácia a hotovosť

Ak výpadok elektriny trvá dlhšie, bankomaty a obchody môžu tiež prestať fungovať.

Majte si v peňaženke nejakú hotovosť, aby ste mohli zaplatiť aj v prípade, že platby kartou, alebo telefónom nebudú fungovať. Hotovosť by mohla stačiť na týždeň núdzových výdavkov. Potrebnú sumu na malé nákupy nájdete aj v pokladničke.

Majte svoje powerbanky, autobatérie nabité! Môžete ich použiť na nabíjanie telefónu alebo lampy, rádia a podobne. Používajte power bank striedmo a len vtedy, keď je to absolútne nevyhnutné, čím sa predĺži ich životnosť.

V neprítomnosti komunikácie a elektriny môžete sledovať vývoj situácie pomocou batériového napájania alebo dynamo rádia. Prípadne môžete použiť autorádio (vždy majte nádrž aspoň do polovice plnú). Pamätajte, že štát distribuuje informácie na kanáloch

Zistite, kde sa nachádza Krízový štáb vo vašej štvrti, obci, kde môžete získať informácie, rady a pomoc počas krízy.

Vodné zdroje a kanalizácia

Zásobte sa pitnou vodou doma, najmä ak je váš dom závislý od elektriny alebo ak presne neviete, ako to funguje. Ak ste závislí od verejnej dodávky vody, opýtajte sa miestnej samosprávy alebo vodárenskej spoločnosti, či a ako je zásobovanie vodou vo vašej oblasti zabezpečené v prípade výpadku elektriny.

Ak je to možné, zásobte sa aspoň 3 litrami pitnej vody na osobu na jeden deň. Ak bude treba, zvážte, kde môžete získať viac pitnej vody. Najbližší prírodný zdroj vody nájdete v **Pláne ochrany obyvateľstva obce**.

Ak používate vodu z prírodného vodného telesa, vrátane snehovej vody, varte ju na vysokej teplote 10 minút alebo použite čističky vody (filtre, tablety).

Sledujte oznámenia miestnej samosprávy o dodávke pitnej vody obyvateľom.

Tiež v prípade výpadku elektriny môže dôjsť k prerušeniu kanalizácie, čo môže viesť k záplavám, znečisteniu a šíreniu chorôb. Prípadne použite napríklad plastové vrecia na odpadky umiestnené v toalete alebo suchých toaletách.

Vykurovanie a teplo

Ak je váš dom závislý od elektriny na vykurovanie, zvážte alternatívne možnosti. V prípade ústredného kúrenia si overte u miestnej samosprávy alebo poskytovateľa služieb, či a ako je vykurovanie zabezpečené vo vašej oblasti aj v prípade výpadku elektriny.

Ak máte Altánok , rúru, krb, alebo kachle na drevo, uistite sa, že krby sú udržiavané a dobre vyhrievané.

Ak takéto možnosti neexistujú, použite len jednu miestnosť na udržanie tepla. Zatvorte dvere, okná a ventilačné otvory a uzavrite miesta, odkiaľ môže teplo unikať z miestnosti.

Používajte alternatívne vykurovacie zariadenia (napr. plynové radiátory alebo ohrievače) v súlade s návodom na použitie a pravidlami požiarnej bezpečnosti.

Ak existuje generátor, skontrolujte jeho funkčnosť a dostatočnosť vykurovania. Informácie o núdzových čerpacích staniciach nájdete tu.

Ak vám doma bude príliš zima, chodte za svojimi blízkymi alebo kontaktujte miestnu samosprávu, ak je to možné.

Evakuácia obyvateľstva

Štát (obec) nikdy nevyhlasuje evakuáciu ľahkovážne a robí sa to v situácii, kde hrozí rýchle a priame ohrozenie vášho života a zdravia – vždy po vyhlásení mimoriadnej situácie . Vyhlasuje sa buď dlhodobá evakuácia nad 72 hod. alebo krátkodobá evakuácia do 72 hod. Okamžitá - to je opustenie budovy alebo školy pri požiari, narušení statiky, ohrozenia výbuchom , ohrozenia prielomovou vlnou pri havárii vodnej stavby .

Samovoľná evakuácia sa rieši bezodkladne usmerňovaním neorganizovaného opúšťania ohrozeného územia, spresňovaním evakuačných trás a zamedzením prístupu obyvateľstva na ohrozené územie.

Evakuácia sa vyhlasuje prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov a odvolá sa, ak pominul dôvod, pre ktorý bola vyhlásená.

Evakuácia vecí sa plánuje a vykonáva na ochranu hnuťelných národných kultúrnych pamiatok,5) zbierkových predmetov,6) historických knižničných dokumentov,7) historických knižničných fondov,8) archívnych dokumentov,9) hnuťelných technických zariadení a ďalších materiálnych hodnôt.

Ako sa pripraviť na evakuáciu? V akých situáciách môže byť evakuácia potrebná? Čo sa stane, ak sa neevakuujem?

Ako sa pripraviť na evakuáciu?

- Ak príde príkaz (po vyhlásení evakuácie a evakuačných opatrení) na evakuáciu, určite tak urobte!
- Pri samostatnej evakuácii používajte oficiálne odporúčané cesty, (evakuačné trasy) pretože tieto usmernenia vychádzajú z hodnotenia skutočného nebezpečenstva.
- Uistite sa, že máte niekde mimo nebezpečnej zóny, napríklad na letnej chate, s príbuznými alebo priateľmi.
- Evakuácia musí byť vykonaná so zásobami, (evakuačnou batožinou - 25 kg u dospelého osoby, 15 kg u dieťaťa, 5 kg príručnej) ktoré zabezpečia aspoň jednu, ideálne tri dni potravín pre každého človeka, podľa jeho potrieb. Uprednostňujte hotové jedlá bohaté na energiu a kalórie.

- Upozorňujeme, že na evakuačnom mieste nie sú žiadne zariadenia na skladovanie alebo prípravu potravín. Osoba musí mať so sebou aj potrebné lieky na predpis, doklady, hotovosť, bankovú kartu a mobilný telefón s nabíjačkou.
- Ak máte blízkeho v sociálnej inštitúcii v nebezpečnej oblasti, pomôžte mu tiež evakuovať.
- Štátom organizované evakuačné miesto je primárne určené pre tých, ktorí nemajú iné miesto na bývanie alebo dočasné miesto na pobyt.

EVAKUAČNÁ BATOŽINA

Čo má obsahovať?

- PREŽITIE A BEZPEČNOSŤ
- HYGIENA A ZDRAVIE
- KOMUNIKÁCIA A INFORMÁCIE

- ODEVY
- IDENTIFIKÁCIA A DOKUMENTÁCIA

ORGANIZOVANÁ EVAKUÁCIA

BATOŽINA **NESMIE PRESIAHNUŤ HMOTNOSŤ:**

25 KG

15 KG

5 KG

DOSPELÁ OSOBA

DIEŤA

PRÍRUČNEJ BATOŽINY

OKREM BATOŽINY PODĽA PRVÉHO A DRUHÉHO BODU

Nebezpečné počasie

Či už ide o letné vlny horúčav, prudké dažde a búrky, jesenné nárazy, zimné snehové búrky, víchrice alebo jarné ľadové dažde – počasie sa mení a čoraz častejšie čelíme extrémnym poveternostným podmienkam.

Päť krokov, ako byť odolný voči poveternostným vplyvom

Sledujte oficiálne informácie o počasi.

Stiahnite si národnú aplikáciu na počasie SHMU (Slovenský hydrometeorologický), ktorá tiež posiela výstrahy pred počasím.

Zhodnoťte bezpečnosť Vášho domova a odstráňte akékoľvek slabé miesta.

Zásobte sa základnými potrebami a jedlom aspoň na jeden týždeň.

Oficiálne výstrahy pred počasím berte vážne a riadte sa pokynmi.

Čo robiť pred búrkou:

Zbierajte voľné predmety zo záhrady, ktoré môže vietor odfúkať (napr. záhradné stoličky, kvetináče).

Zatvorte okná a dvere.

Zaparkujte auto v garáži, ak to nie je možné, na otvorenom poli, ďaleko od stromov. Ak hrozí krupobitie, ak je to možné, zakryte auto dekami.

Pripravte sa na výpadok elektriny. Nabíjajte si mobilné telefóny a powerbanky.

Zásobte sa pitnou vodou, jedlom, liekmi a palivom do vozidiel.

Majte pripravenú baterku, batériové rádio a náhradné batérie.

Tiež myslite na bezpečnosť domácich zvierat!

Ak žijete v oblasti s rizikom povodní, riadte sa predpoveďou počasia a pripravte sa podľa toho.

Ak hrozí hrozba búrok, odpojte domáce spotrebiče zo zásuvky.

Vysvetlite najmenším v rodine nebezpečenstvá búrky a tiež to, že nebezpečný nie je hrom, ale hrom

Počas búrky:

Zostaňte doma, zatvárajte dvere a okná budov. Pri odchode z domu použite dvere pod vetrom.

Vyhňte sa jazde autom v silnom daždi, snehovej búrke alebo krúpach. Ak je to potrebné, jazdite pomaly, opatrne a sledujte poveternostné podmienky. Ak je viditeľnosť zlá, zastavte na bezpečnom mieste, zapnite výstražné svetlá a počkajte, kým prejde aktívna búrka. Keď začnete šoférovať, uistite sa, že máte dostatok paliva na nečakané prekážky a vezmite si so sebou mobilný telefón.

Držte sa ďalej od spadnutých elektrických vedení a nahláste ich na Elektro poruchy sk .

V prípade krupobitia hľadajte úkryt.

Sledujte svoje okolie a vyhýbajte sa voľným predmetom alebo stromom, ktoré by sa mohli zlomiť.

V prípade búrky sa vyhňte vodným plochám a jednotlivým stromom – môžu byť nebezpečné pri zásahoch bleskom. Ak ste vo vode alebo na vodnej ploche počas búrky, presuňte sa na breh, pretože

Voda je dobrým vodičom elektriny a priťahuje blesky. Tiež sa vyhnite šoférovaniu. Keď ste vo vnútri, vyhýbajte sa oknám a zásuvkám.

Počas búrky nekomunikujte s pevnou linkou, pretože to môže spôsobiť elektrický a akustický šok.

Počas búrky nezakladajte oheň pod sporákom alebo rúrou, pretože dym je dobrým vodičom elektriny a môže prilákať blesky.

Majte na pamäti, že vietor má ochladzujúci efekt, ktorý sa s rýchlosťou vetra exponenciálne zvyšuje. V zime to môže znamenať, že vonku je výrazne chladnejšie, než ukazuje teplomer.

Počkajte, kým búrka ustúpi, aby ste opravili škody.

Ak potrebujete urgentnú pomoc, zavolajte na 112

Povodeň

Príprava na možnú povodeň:

Najvhodnejšie o zabezpečení domu okamžitá evakuácia na vyvýšené neohrozené miesta mimo záplavového územia obce, mesta, okresu.

Zistite, či sa vaše bydlisko nachádza v oblasti ohrozenej povodňou.

Zabezpečte svoj dom: uzavrite plytké otvory, v prípade potreby nainštalujte vrecia s pieskom, aby ste zablokovali vodu. Zbierajte predmety zo záhrady, ktoré môže voda odniesť.

Zdvíhajte nad zem predmety, ktoré môžu byť poškodené a môžu spôsobiť kontamináciu vody (chemikálie, palivo).

Ak začne voda prenikať do budovy, vypnite elektrinu. Skontrolujte hladinu vody v ohrozujúcom vodnom toku ,potok, rieka, jazero, vodná nádrž, rybník nad obydľím , možnosť stúpania podzemných vôd.

V prípade hrozby povodne:

Sledujte situáciu oficiálnymi kanálmi a riadte sa pokynmi.

Ak viete, že váš dom môže byť ponorený, pripravte sa na skorú evakuáciu na bezpečné miesta určené evakuačnou komisiou a krízovým štábom okresu, obce a mesta . Nezabudnite na domáce zvieratá!

Zbaľte si potrebné veci: dokumenty, lieky, jedlo, pitnú vodu, baterku, deky.

Počas povodne:

Zostaňte doma. Ak voda prenikne do budovy, stiahnite sa na vyššie poschodie, na povalu alebo na strechu. Prines si veci, ktoré potrebuješ na zvládnutie.

Nepohybujte sa cez zaplavený terén bez naliehavej potreby. Keď ste vonku, zvážte nebezpečenstvá, ktoré môže pohyb veľkého vodného útvaru spôsobiť pre ľudí, zvieratá, vozidlá, plávajúce vozidlá, voľné predmety a podobne.

Ak ste nútení pohybovať sa vo vode, použite palicu na kontrolu hĺbky vody.

Vyhýbajte sa zaplaveným rozvodniam elektrickým spotrebičom a káblom.

Ak máte problémy, zavolajte na 112 a urobte sa viditeľným

Zistite, či sa Vaše bydlisko nachádza v oblasti ohrozenej povodňou v záplavovom rizikovom území .
(Pozri - **Mapa povodňového ohrozenia obce , mesta, okresu**)

Zabezpečte svoj dom: uzavrite plytké otvory, v prípade potreby nainštalujte vrecia s pieskom, aby ste zablokovali vodu. Zbierajte predmety zo záhrady, ktoré môže voda odniesť.

Zdvíhajte vyššie miesta nad zem predmety, ktoré môžu byť poškodené a môžu spôsobiť kontamináciu vody (chemikálie, palivo).

Ak začne voda prenikať do budovy, vypnite elektrinu. Skontrolujte hladinu na vodnom toku aj vo možnosti ohrozenia spodnou vodou .

V prípade hrozby povodne:

Sledujte situáciu oficiálnymi kanálmi a riadte sa pokynmi.

Ak viete, že váš dom môže byť zaplavený , pripravte sa na skorú evakuáciu. Nezabudnite na domáce zvieratá!

Zbaľte si potrebné veci do evakuačnej batožiny : dokumenty, lieky, jedlo, pitnú vodu, baterku, deky.

Počas povodne:

Zostaňte doma. Ak voda prenikne do obydlija, budovy, presuňte sa na vyššie poschodie, na povalu alebo na strechu. Prines si veci, ktoré potrebuješ na zvládnutie.

Nepohybujte sa cez zaplavený terén, blízko rozvodneného potoka, rieky, bez naliehavej potreby. Keď ste vonku, zvážte nebezpečenstvá, ktoré môže pohyb veľkého vodného toku spôsobiť pre ľudí, zvieratá, vozidlá, plávajúce vozidlá, voľné predmety a podobne.

Ak ste nútení pohybovať sa vo vode, použite palicu na kontrolu hĺbky vody.

Vyhýbajte sa zaplaveným rozvodniam, elektrickým spotrebičom a káblom.

Ak máte problémy, zavolajte na 112 a urobte sa viditeľným.

Po povodni:

Domov sa vráťte len vtedy, t. j. po vyhlásení o odvolaní evakuácie, mimoriadnej situácie, krízového stavu, keď to bude oficiálne povolené.

Dávajte si pozor na riziko elektrického šoku a iných následných škôd na zariadení, ako aj na kontamináciu. Ak je to možné, nechajte odborníka skontrolovať dodávku elektriny, kúrenia a vody, plynové rozvody a regulátory.

Nekonzumujte kontaminované jedlo ani nepreverenú vodu bez dezinfekcie a dekontaminácie vodných zdrojov. Pitnú vodu poskytuje miestna samospráva v prípade núdze. Obráť sa na nich o pomoc.

Nepoužívajte elektrické spotrebiče plynové rozvody a šporáky s poškodením vodou,

Vlna horúčav a vysokej teploty, sucha - ak je vydané varovanie pred teplom:

Zakryte okná, aby slnko neprenikalo. Počas dňa majte okná a dvere zatvorené a v noci vetrajte miestnosť, keď je vonku chladnejšie. Použite chladnejšie miestnosti vo Vašom dome, ktoré môžu byť aj chodbou alebo pivnicou.

Používajte zariadenia, ktoré doma vytvárajú chlad (ventilátor alebo klimatizácia). Ochladzovanie zabezpečuje aj polievanie studenou vodou.

Zásobte sa jedlom, ktoré netreba ohrievať.

Dávaj pozor, aby si pil dosť vody. Keď pôjdeš von, vezmi si so sebou fľašu vody.

Myslite tiež na bezpečnosť svojich domácich miláčikov.

Majte na pamäti, že počas horúčav sa zvyšuje aj riziko lesa, krajiny a všeobecných požiarov.

Sledujte UV index, ktorého hodnoty si môžete pozrieť na webovej stránke Environmentálnej agentúry SHMU pre počasie.

Počas horúceho dňa:

Nebudte dlho na silnom priamom slnku. Radšej zostaňte doma, najmä na poludnie (medzi 11:00 a 15:00), keď je najteplejšie.

Nikdy nenechávajte deti alebo zvieratá v stojacom aute.

Pite často vodu, aj keď necítite smäd. Nezabudni aj jesť. Vyhýbajte sa pitiu alkoholu.

Ak je to možné, občas sa ochladte vo vode.

Okná vo automobilovom vozidle, prívесе by mali byť otvorené.

Noste ľahké, vzdušné oblečenie, klobúk a slnečné okuliare.

Keď ste vonku, používajte opaľovací krém (s ochranou SPF aspoň 30+).

Vyhňte sa namáhavému fyzickému zaťaženiu na vonku. Ak vás teplo vyčerpáva, použite studený obklad na krk.

Ak je podozrenie na úpal (zmätenosť, horúčka, nevoľnosť, bolesť hlavy, rýchly pulz a mdloby), rýchlo zavolajte sanitku a začnite sa ochladzovať. Vezmite postihnutého na chladné miesto, napríklad na klimatizovanú ulicu, nákupné centrum alebo, ak tam nie sú, do tieňa. Dajte im studený nápoj a zredukujte ich vrchné oblečenie.

V horúcom počasí zvážte:

Teplota aspoň 30°C počas dvoch dní je považovaná za nebezpečnú.

Deti mladšie ako 4 roky, osoby nad 65 rokov alebo osoby s chronickými ochoreniami sú obzvlášť náchylné na nadmerné teplo. Tiež osoby s pohybovými ťažkosťami a/alebo duševnými poruchami (vrátane pod vplyvom alkoholu).

V mestách sa môžu tvoriť tepelné ostrovy, teda veľké tmavé povrchy (napr. asfaltové cesty, asfaltové parkoviská, bitúmenové strechy), ktoré absorbujú väčšinu slnečného žiarenia. Horúca pôda následne ohrieva vzduch v mestskom priestore, čím sa oblasť ešte viac ohrieva

Chemická a radiačná havária nehoda s únikom nebezpečnej látky

Chemické a radiačné nehody môžu nastať nečakane a ich dôsledky môžu byť rozsiahle. Zistite vopred, ako rozpoznať chemickú, alebo radiačnú haváriu, nehodu s únikom NL. Rýchle a správne konanie pomáha predchádzať vážnemu zdravotnému poškodeniu v takýchto situáciách. Zostaňte informovaní sledovaním oficiálnych kanálov. Správajte sa pokojne a informujte svojich blízkych o tom, čo sa deje.

Vo väčšine prípadov spájame chemické nehody s veľkými výrobnými závodmi. Takéto spoločnosti ohrozené vážnymi nehodami a nebezpečnými spoločnosťami boli zmapované a môžete si pozrieť polohy nebezpečných spoločností na mapovej aplikácii.

Spoločnosti s rizikom vážnych a nebezpečných nehôd sú tie, ktoré manipulujú s väčším množstvom nebezpečných chemikálií. V závislosti od chemikálií a ich množstva sa tieto spoločnosti delia do troch kategórií, pričom kategórie A a B zahŕňajú spoločnosti s rizikom vážnych nehôd a kategória C nebezpečné spoločnosti.

V takýchto spoločnostiach sa môžu vyskytnúť menšie alebo vážne nehody. V prípade menších nehôd sú dôsledky viditeľné len v priemyselnej spoločnosti v jej objekte. V prípade vážnych priemyselných havárií a nehôd môžu dôsledky presahovať územie spoločnosti a ohroziť jej okolie, okres a kraj.

Dôsledky havárie, nehody, s únikom nebezpečnej látky ktorá sa stala, do veľkej miery závisia od:

Typ nehody (úniky, požiare, výbuchy);

vlastnosti a množstvo nebezpečnej látky, chemikálie vrátane jej stavu (plynná, kvapalná, pevná látka);

okolité prostredie;

Poveternostné podmienky. Smer prízemného vetra, teplota, vlhkosť, meteorologická situácia, inverzia, konvekcia, izotermia,

Spoločnosti, objekty a prevádzky – ohrozovatelia zaradené do skupiny „A“ a „B“ s možnosťou ohrozenia následkami priemyselnej havárie, nehody upozorňujú na možné nebezpečenstvá, Orgány krízového riadenie obce, mesta, okresu, kraja.

Spoločnosti ohrozovatelia vážnou priemyselnou haváriou, ktoré, skladujú, prevážajú manipulujú s nebezpečnými látkami - chemikáliami, majú povinnosť informovať verejnosť a obyvateľov, ktorí môžu zostať v oblasti postihnutej havárie, nehodou, o rizikách vážnej nehody, o bezpečnostných opatreniach a v prípade nehody o základných pokynoch správania sa pre obyvateľstvo. Za týmto účelom spoločnosti ohrozovatelia s vážnymi nehodami pripravujú informačné materiály a zasielajú obyvateľom v nebezpečnej oblasti (napr. priamo poštovou zásielkou informačných materiálov). Rovnaké informácie musia byť dostupné aj na webovej stránke spoločnosti, ktorá môže spôsobiť vážnu priemyselnú haváriu, alebo priemyselnú nehodu.

V prípade havárie, nehody sú spoločnosti s rizikom vážnej nehody povinné okamžite informovať ľudí v nebezpečnej zóne a poskytnúť základné a doplnkové pokyny, ako sa správať. Firmy môžu používať rôzne spôsoby upozorňovania, ale väčšinou používajú sirény, upozorňovanie na nebezpečenstvo cez SMS, telefón alebo reproduktor.

Chemická nehoda

Ako rozpoznať chemickú nehodu?

Buďte oboznámení s varovnými štítkami pre nebezpečné chemikálie (napr. uzavreté nádoby s označením alebo klasifikačným označením, Kemlerov, UN kód podľa ADR).

	Podľa ADR sú nebezpečné látky predmety, ktorých vlastnosti (horľavosť, korozívnosť, výbušnosť a pod.) môžu ohroziť bezpečnosť osôb, majetku a životného prostredia.
---	---

Číslo Hlavné nebezpečenstvo

2 Plyn , **3** Horľavá kvapalina (mierne horľavá kvapalina), **4** Horľavé pevné látky (vysoko horľavé). **5** Horľavých látok, **6** Jedovatá alebo infekčná látka, **7** Rádioaktívna látka, **8** Korozívna látka, **9** Iné nebezpečné látky

Sekundárne nebezpečenstvo čísla

2 Riziko úniku plynu pod tlakom a/alebo chemickou reakciou **3** Horľavosť plynov a pár **4** Nepoužívané ako druhá a tretia číslica **5** Horľavosť, plameň, samovznietenie **6** Toxicita a/alebo riziko infekcie **7** Rádioaktivita **8** Korozívne (korozívne účinky) **9** Nebezpečenstvo násilnej reakcie pri spontánnom rozklade alebo polymerizácii

Cítite nezvyčajný zápach alebo sa necítite dobre (bolesť hlavy, nevoľnosť).

Vidíte vozidlo alebo cisternu, kontajner s dymom, ohňom alebo výstražnou značkou.

Budete počuť sirény alebo dostanete varovanie od koordinačného strediska, krízového štábu okresu .

Čo robiť v prípade chemickej nehody?

Zistite, ako sa môžete ukryť doma – zatvorte okná, dvere, ventilačné otvory.

Vzdialte sa od miesta nehody, kolmo na smer vetra. Ak sa nehoda stane vonku, chodte dovnútra (ak je to možné, na vyššom poschodí) a zatvorte dvere a okná, ako aj ventilačné otvory, komínové klapky a ďalšie ventilačné otvory, aby ste sa vyhli kontaktu s kontaminovaným vzduchom. Ak dôjde k chemickej nehode v miestnosti, opustite miestnosť a ak je to možné, vypnite ventiláciu.

Ak dostanete príkaz na evakuáciu, vezmite si so sebou základné veci (napr. doklady totožnosti, lieky, pitnú vodu) a riadte sa pokynmi.

Majte doma po ruke baterku, pomôcku prvej pomoci, batériové rádio, pitnú vodu a aspoň týždenné zásoby jedla, aby ste si mohli doma poradiť samostatne.

Ak vy alebo niekto iný prejaví príznaky vážneho otravy, okamžite zavolajte 112.

Ak ste vonku počas chemickej nehody:

Vyhýbajte sa chemikáliám – nepohybujte sa v oblasti dymu, únikov alebo požiarov.

Nespôsobujte otvorený oheň .

Zakryte si nos a ústa mokrou servítkou alebo kúskom oblečenia.

Ukryť sa v najbližšom vnútornom priestore, budovy , objektu , mimo miesta nehody.

Ak ste v aute, zatvorte okná a vypnite vetranie. Použite režim cirkulácie vzduchu v aute.

Ak ste počas chemickej nehody v interiéri:

Zostaňte doma, keď ste mimo miesta nehody.

Zatvorte všetky okná, dvere, ventilačné otvory, komínové klapky a ďalšie vetracie otvory, aby ste zabránili vstupu vzduchu zvonku.

Ak je to možné, presuňte sa na horné poschodia – nebezpečné chemikálie sa často hromadia nižšie – sú ťažšie ako vzduch .

Nefajčite ani nepoužívajte otvorený oheň.

Riadte sa informáciami na oficiálnych krízových kanáloch , krízového štábu , veliteľa zásahu a odíďte len vtedy, keď nebezpečenstvo pominie

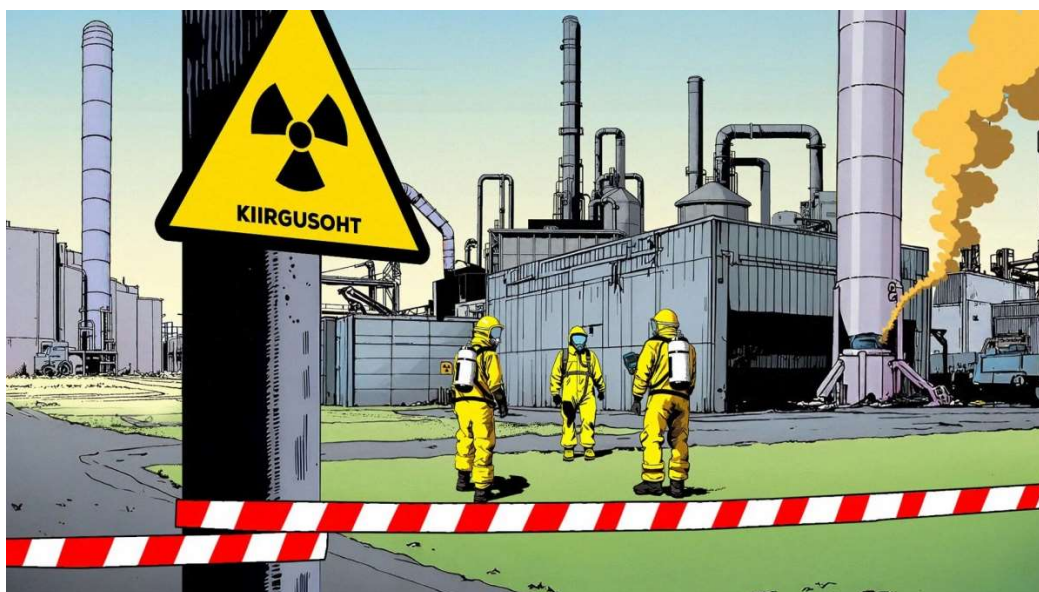
Radiačná nehoda

Čo potrebujete vedieť o radiačnej nehode, havárii jadrovej elektrárne ?

Pozrite si značky rizikového žiarenia, ako je čierno-žltý trojuholníkový symbol používaný na označenie rádioaktívnych látok. Vyhýbajte sa predmetom alebo kontajnerom označeným rádioaktívnym znakom a okamžite ich nahláste na číslo 112.

Nehoda je signalizovaná sirénou a varovaním od Atómovej elektrárne, Bezpečnostnej rady štátu alebo ústredného krízového štábu SR . Môžete tiež počuť o radiačnej nehode v správach v susednej krajine. Vo väčšine prípadov je dopad radiačnej nehody, ktorá sa stala ďalej, pre Slovensko dôležitý . Keď sa dozviete o nehode, je dôležité zachovať pokoj a dodržiavať oficiálne pokyny.

Uistite sa, že máte doma zásoby (pitná voda, jedlo, lieky), aby ste zvládli samostatne aspoň týždeň. Užitočné sú aj batériové rádio, baterka a prvá pomoc. Nepodávajte jódomé tablety bez oficiálneho príkazu.

Čo robiť v prípade radiačnej nehody havárie jadrového zariadenia ?

Rýchlo sa ukryte v najbližšej vnútornej miestnosti, zatvorte dvere, okná, ventiláciu a komíny, aby ste zabránili prenikaniu vonkajšieho vzduchu. V domácnostiach je miesto uprostred budovy alebo v suteréne vhodné na ukrytie (pravidlo dvoch stien, miestnosť bez okien a dverí). Keď ste vonku, zakryte si nos a ústa vlhkou handričkou alebo rúškom.

Pri pohybe vonku noste oblečenie s dlhým rukávom, aby ste si čo najviac zakryli pokožku. Ak ste boli v nebezpečnej oblasti, vyzlečte si oblečenie v tieni vnútorného priestoru, zabaľte ho do plastového vrečka a nechajte ho vonku. Umyte sa mydlom a vodou. Odstránením kontaminovaného oblečenia odstránite 90 % znečistenia.

Nejedzte, nepite ani nefajčite vonku. Konzumujte iba jedlo a vodu v uzavretých obaloch. Zakryte otvorené studne, vodojemy.

Ak sa necítite dobre (horúčka, začervenanie pokožky, zvracanie), zavolajte 112.

Keď dostanete príkaz na evakuáciu, riadte sa ním pokojne a vezmite si so sebou potrebné veci (dokumenty, lieky, pitnú vodu a potravinové zásoby).

Vezmite domáce zvieratá dovnútra, prikryte krmivo pre zvieratá.

Zostaňte v tieni, kým nebezpečenstvo nepominie. Sledujte oficiálne kanály pre aktuality.

Dôležité informácie o radiačnej nehode

Žiarenie nie je možné vidieť, cítiť ani ochutnať. Žiarenie je možné detekovať iba s pomocou vhodného vybavenia, dozimetra, hlásiča radiačnej situácie, detektora a pod. .

Čím kratší čas strávite vonku alebo v kontaminovanej oblasti, tým nižšia je dávka žiarenia a spôsobené škody.

Čím ďalej ste od zdroja žiarenia, tým nižšia je dávka žiarenia.

Každý predmet z pevného materiálu znižuje dávku žiarenia.

Nepodávajte jódové tablety, pokiaľ estónske úrady neposkytnú príslušné pokyny.

Ak sa nehoda stala v zahraničí, vplyv radiácie na Slovensko je zvyčajne obmedzený kvôli vzdialenosti. Usmernenia pre správanie v prípade radiačnej nehody v Estónsku sa môžu líšiť od tých v iných krajinách.

Pri jednej vysokej dávke žiarenia sa po niekoľkých dňoch objavia začervenanie, nevoľnosť a zvracanie pokožky. Ak máte príznaky, zavolajte na tiesňové číslo 112

ZCO V , v júli 2026